

ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ «ЗЕЛЕНОГО» ТУРИЗМУ НА ХЕРСОНЩИНІ

Сільський зелений туризм в Україні перебуває на стадії свого оновлення та становлення. Саме він є чинником економічного та культурного розвитку, захисту довкілля та історико-культурної спадщини, а також забезпечує грошові надходження, які потрібні для відшкодування витрат сільськогосподарського виробництва. Сільський зелений туризм в сучасних умовах господарювання може стати надійним джерелом грошових надходжень не лише для організованих територій масового відпочинку й оздоровлення, а й для селянських господарств, що вирізняються значними туристичними ресурсами як природного, так і антропогенного походження.

Основні питання функціонування індустрії зеленого туризму вивчали такі науковці, як Дж. Портер, Л. Агафонова [1], З. Балченко [2], Ю. Зінько, С. Король, Г. Черевко [6] та ін.

Херсонська область - це один із перспективних регіонів України. Пояснюється це рядом причин:

- вигідне географічне положення;
- наявність різноманітних туристичних ресурсів, як природного так і антропогенного характеру;
- наявність історичних пам'яток культури;
- наявність природних заповідників
- наявність природних лікувальних факторів (Чорне і Азовське моря, гейзер, лікувальні грязі, тощо)

Всі ці фактори сприяють санаторно-курортному лікуванню і відпочинку на природі як населення України так і закордонних туристів.

Новим видом відпочинку стає розвиток «зеленого туризму» - це відносно новий напрямок , що поєднує в собі декілька видів туризму, пов'язаних безпосередньо з природними туристичними ресурсами за межами міста

Найбільш значними видами зеленого туризму є :

1. Екологічний туризм - форма туризму у відносно незаймані куточки природи при дбайливому ставленні до живої природи і мінімальних антропогенних навантажень на місцеві екосистеми.

2. Сільський туризм - форма туризму в сільську місцевість з відносно незайманим традиційним укладом життєдіяльності населення. В рамках сільського туризму доцільно виділяти:

- агротуризм - форма туризму, що передбачає певну участь туристів у сільськогосподарських роботах, як правило, з використанням традиційних знарядь праці і технологій

- етнотуризм - форма туризму пов'язана з пізнанням етнокультурних традицій певної місцевості;

- гастрономічний туризм - форма туризму пов'язана зі знайомством з кулінарними традиціями певної місцевості (найчастіше пов'язаний з проведенням корпоративних заходів).

3. Активний туризм - форма туризму пов'язана з фізичною рекреацією на природі, яка не пов'язана з надмірними фізичними навантаженнями і передбачає швидше «емоційну релаксацію через фізичну активність». В рамках активного туризму виділяють: піший туризм; велосипедний туризм; кінний туризм; водний туризм (сплави по річках і озерах).

4. Вітрильний спорт, спортивне орієнтування та екстремальні види відпочинку, які потребують спеціальної підготовки та екіпіровки, недоцільно включати в область «зеленого туризму». У них важливий сам факт спортивного азарту та змагання, а не отримання задоволення від «природних» природних або «традиційних» сільських ландшафтів, де велосипед або байдарка є лише засобами задоволення рекреаційної потреби.

Херсонська область володіє необхідними природними туристичними ресурсами для організації «зеленого туризму». Це річки Дніпро, Інгул з великими притоками, Чорне і Азовське моря, Каховське водосховище, тощо.

В даний час в Херсонській області діють близько 30 екологічних баз

відпочинку та садиб (Зелені хутори Таврії, Рибальський стан, Чумацька криниця і т. д.) [7, 8]. Порівняно з західною Україною, це досить мала кількість, адже на Херсонщині завжди переважав курортний відпочинок на узбережжі морів і «Зелений туризм» є новим і перспективним для регіону.

Пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму зумовлюється нагальною необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села. За роки незалежності України в сільській місцевості спостерігається зменшення населення, зростання безробіття, масова заробітчанська міграція [1].

За допомогою розвитку даного виду туризму стане можливе відродження сільської місцевості. Саме диверсифікація діяльності може привести до тенденції стійкого розвитку сільських громад. Цей вид туризму охоплює багатогранність відпочинку на базі сільських територій: від поселення у сільській садибі з подальшим культурно - пізнавальним ухилом до розміщення в сільських садибах, які займаються веденням сільськогосподарської діяльності та пропонують пасивну форму відпочинку (агротуризм). У Європейських країнах вже активно функціонує мережа сільських осель, що займаються туристичною діяльністю, долаючи проблеми сільського сектору. Стабільне формування сільського туризму обумовило свій розвиток саме в Європі [3].

На розвиток сільського зеленого туризму на Херсонщині впливають наступні фактори:

- політико - економічна нестабільність в ланках вищих органів влади;
- відсутність правового забезпечення даної сфери діяльності;
- низький рівень інфраструктури та комунікацій;
- достатньо низький рівень кадрового забезпечення;
- незначний рівень інформаційного забезпечення [9].

Ці негативні фактори можливо подолати за рахунок політики державного регулювання.

Перспективою розвитку сільського зеленого туризму можемо вважати те, що він:

- відіграватиме роль каталізатора розвитку супутніх галузей економіки;
- стимулюватиме збільшення надходження до бюджету;
- поліпшить соціально - економічний стан сільських територій;
- сприятиме збільшенню темпів природного приросту сільського населення.

Тому необхідно приділяти більше уваги благоустрою сільських поселень, реформуванню транспортної інфраструктури, відновленню роботи місцевих закладів культури, забезпеченню екологічної чистоти довкілля і вирішенню нагальних соціально - економічних проблем села за рахунок додаткових надходжень до бюджетів місцевих органів влади.

На сучасному етапі об'єми зростання сільського зеленого туризму незначні. Не визначеність правового поля, відсутність стабільної державної підтримки, відсутність механізму пільгового кредитування для власників сільських садіб спричиняє уповільнення темпів розвитку.

Принциповим моментом формування стратегії розвитку туризму в регіоні є питання офіційного визнання місця і ролі цієї галузі в економічній структурі конкретних регіонів, а відтак, і напрацювання відповідних регіональних, комплексних цільових програм.

Таким чином, зелений туризм є перспективним, адже він - корисний як для відпочиваючих, так і для господарів - селян, сільських громад, регіонів і держави в цілому, сприяє розвитку багатьох пов'язаних з ним галузей економіки. Його розвиток також сприятиме збереженню селянства як носія української ідентичності, культури і духовності, це додаткові можливості для популяризації української культури, поширення знань та інформації про історичні, природні, етнографічні особливості Херсонщини та України в цілому, що заслуговує на всіляку підтримку з боку держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агафонова Л.Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посіб. / Л.Г. Агафонова, О.Є. Агафонова. - К. - 2002.

2. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України : навчальний посібник /З. А. Балченко.– Київ : КУТЕП, 2006. – 232 с.

3. Закон України «Про туризм» та внесені зміни від 18.11.2003 р.

4. Куф'як В.Ф. Організація туризму : навчальний посібник / В. Ф. Куф'як. - Чернівці: Книги – XXI, 2008.

5. Любіцева О.О. Методика розробки турів : навчальний посібник / О.О. Любіцева. – К : «Альтерпрес», 2008.

6. Черевко Г.В. Агротуризм як напрям підприємництва : теорія і практика : монографія /Г.В. Черевко. – Львів: Ліга-Прес, 2009. – 206 с.

7. Туристичний інформаційний сервер [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.itravel.ru>

8. Статистичний сервер в галузі туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.turism.ru>

9. Про затвердження державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року; Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. № 1158 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 73. – С. 7.